

4. *Гапончук, В.* (2019). «Public appeals to protracted actions as a comprehensive criminal law concept». *Naukovyj chasopys Natsional'noi akademii prokuratury Ukrainy*. № 1. pp. 11-21. Available at: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/1-2019/gaponchuk.pdf>.
5. *Za vypravdovuvannya zbrojnoi ahresii rf zasudzheno zhytel'ku Smily*. [A resident of Smila was convicted for justifying the armed aggression of the Russian Federation]. Available at: <https://ck-oda.gov.ua/novyny-cherkaskoyi-oblasti/za-vipravdovuvannya-zbrojnoyi-agresiyi-rf-zasudzheno-zhitelku-smili/>.
6. *Vyrok u Spravi*. [Verdict in Case]. № 565/268/23. Available at: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110979231>.
7. *Yepel', O.V.* Ob'iektyvni oznaky publichnykh zaklykiv do vchynennia terorystychnoho aktu. [Objective signs of public calls to commit a terrorist act]. Available at: <https://6aas.gov.ua/ua/proekty/articles/e/315-ob-ektivni-oznaki-publichnykh-zaklykiv-do-vchinennya-terroristichnogo-aktu.html>.
8. *Гапончук, В.* (2018). «Public calls to commit criminal acts: linguistic analysis». *Istoryko-pravovyy chasopys*. № 1 (11). Available at: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/15137/1/23%20gaponchuk.pdf>.
9. *Рубашенко, М.А.* (2017). «Problems of the relationship between the "call" and its "publicity" and their place in the system of objective signs of the composition of the crime». *Yurydychnyj naukovyj elektronnyy zhurnal*. № 5. Available at: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/14474/3/Rubashenko_160-163.pdf.

Abstract

Shinkarov Y. Separate novellas of modern legislation on criminal responsibility.

In the proposed article, the need for a timely reaction of the legislator to the risks that arose in connection with the aggression of the Russian Federation against Ukraine is ascertained. It was determined that the main changes were made to the sections of the current Criminal Code, the content of which is related to the need to protect the most important social relations. It is noted that with the introduction to the structure of the current Criminal Code of Ukraine, Art. 436-2, "Justification, recognition as legitimate, denial of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, glorification of its participants" appeared several new, so far unknown to the Ukrainian legislation on criminal liability concepts, such as: "recognition as legitimate", "denial of armed aggression", "glorification of participants". It was determined that the specified concepts are actions of an informational nature. It is emphasized that actions of an informative nature should be carried out publicly, that is, designed to convey information to at least several other people. It was established that Article 436-2 of the Criminal Code of Ukraine, "Justification, recognition as legitimate, denial of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, glorification of its participants," does not include the method of committing it "publicly" as a sign of the objective side of the composition of the criminal offense. Based on the research of modern scientific literature, it was determined that the concept of "publicity" has a sign of transversality and is found in many other criminal law norms when characterizing informational actions. The need to improve the provisions of Art. 436-2 of the current Ukrainian Criminal Code. The application of the concepts of "recognition as legitimate", "denial of armed aggression," and "glorification of participants" without presenting them with publicity requirements lose their meaning and significantly reduce public danger.

Keywords: *armed aggression, justification, recognition as legitimate, denial of armed aggression, glorification of its participants, comprehensive concept, publicity.*

Стаття надійшла до редакції 15.11.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Шинкарьов Ю.В. Окремі новели сучасного законодавства про кримінальну відповідальність. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2023. № 4. С. 102-107.

Shinkarov Y. Separate novellas of modern legislation on criminal responsibility. Actual problems of innovative economy and law. 2023. No. 4, pp. 102-107.



УДК 327.355

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2023-4-18>

ЯЩЕНКО Андрій Миколайович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1, Харківський національний університет внутрішніх справ, <https://orcid.org/0000-0003-3956-3487>

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 270 КК УКРАЇНИ

Ященко А.М. Щодо визначення об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України.

Ященко Андрій Миколайович доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ (Харків, Україна). Метою пропонованої статті є кримінально-правовий аналіз об'єкту кримінального правопорушення, передбаченого статтею 270 КК України «Порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки». У статті визначається, що незважаючи на велику кількість наукових робіт, присвячених науковому аналізу кримінально-правового розуміння об'єкту кримінального правопорушення, існує достатньо велика кількість питань,

які досі не отримали достатньої уваги з боку науковців. В повній мірі це стосується і науково-теоретичного визначення суспільних відносин у сфері громадської безпеки як родового об'єкту кримінального правопорушення. Окрім цього, констатується, що безпосередній об'єкт кримінального правопорушення, передбаченого статтею 270 КК України «Порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки», взагалі залишився без належного наукового аналізу з боку сучасних учених-правознавців. У статті досліджуються сучасні наукові роботи, у яких аналізується громадська безпека як об'єкт кримінального правопорушення. Наводяться основні наукові позиції щодо розуміння поняття «пожежна безпека» як елементу змісту поняття громадська безпека. Визначається певна типовість існуючих наукових підходів до розуміння цього поняття. При цьому констатується, що при проведенні наукових досліджень слід передусім спиратися на легальне поняття пожежної безпеки, яке дається нормотворцем у Кодексі цивільного захисту України. Констатовано, що поняття «техногенна безпека» взагалі не розглядається у наукових працях сучасних правознавців. Абсолютно відсутні дефініції будь-якого змісту чи наповнення. Для визначення цього поняття також необхідно користуватися положеннями Кодексу цивільного захисту. Але при цьому правові ознаки цього поняття на даний момент залишаються без необхідного наукового вивчення. Констатується необхідність подальших наукових розвідок для визначення і чіткої конкретизації об'єкту складу кримінального правопорушення, визначеного статтею 270 КК України «Порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки».

Ключові слова: склад кримінального правопорушення, кримінальна відповідальність, громадська безпека, об'єкт кримінального правопорушення, пожежна безпека, техногенна безпека.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Незважаючи на достатню вивченість певних правових явищ у сучасній науці кримінального права, втім залишаються питання, що вимагають більш глибокого свого розгляду. Особливо це стосується питань окремих складів правопорушень, які не привертати значної уваги вчених-правознавців. Причин для відсутності глибокої наукової визначеності відносно такої проблематики можна знайти чималу кількість, але це ніяк не спростовує необхідності їхнього дослідження. У пропонованій науковій статті буде здійснена спроба розгляду одного із елементів складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України «Порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки». Вчинення діяння, що передбачене вказаним складом, може мати масштабні і дуже руйнівні наслідки, але склад вказаного правопорушення та окремі його елементи не були достатньою мірою проаналізовані сучасними вченими, що і визначає актуальність його дослідження у цій науковій статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на явно недостатню увагу, що приділялася дослідженню складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України «Порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки», тим не менш, окремі спроби дослідження елементів складу та об'єкта, зокрема робилися вченими у галузі кримінального права, а саме: П. Афанасьєвим, К. Ю. Гавриловою, С. Ф. Денісовим, С. П. Мосовим, О. М. Мартином тощо.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою представленої статті є доктринальний та нормативно-правовий аналіз розуміння безпосереднього об'єкта складу кримінального правопорушення,

передбаченого ст. 270 КК України «Порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки».

Виклад основного матеріалу дослідження. Як визначає чинний Кримінальний Кодекс України у ст. 2 «Підстава кримінальної відповідальності»: «Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом». А отже, значення складу кримінального правопорушення є визначальним у процесі здійснення правосуддя та притягнення винної особи до кримінальної відповідальності. У чинному кримінальному праві на даний момент в цілому склалося загальноприйняте уявлення як про поняття складу кримінального правопорушення, так і щодо його ознак та елементів. Так, І. О. Бандурка абсолютно вірно зазначає про те, що об'єкт кримінального правопорушення є надзвичайно важливим, хоч і юридично рівнозначним обов'язковим елементом складу будь-якого кримінально протиправного та суспільно небезпечного діяння. Далі авторка резюмує, що теоретичний аспект об'єкта кримінального правопорушення детально розроблено в юридичній науці, проте до цього часу точиться багато дискусій щодо його змістовного визначення [3, с. 71]. Існує декілька теорій (концепцій) щодо правового розуміння об'єкта кримінального правопорушення, домінуючою з яких є його розуміння як «суспільних відносин» [12, с.147]. Але й ця концепція знаходить свою обґрунтовану критику у фаховому науковому середовищі. На її заміну сьогодні висунута інша достатньо науково-обґрунтована концепція об'єкта кримінально-правової охорони. Відповідно до цієї концепції в обґрунтування загального (універсального) поняття об'єкта кримінальних

протиправних посягань покладається не категорія суспільних відносин, а категорія різних за своєю суттю явищ реальної дійсності, що охороняються кримінальним законом [9, с. 259]. Проблематика розуміння універсального поняття об'єкта кримінально-правової охорони неминуче породжує проблему щодо розуміння безпосереднього об'єкта певних кримінальних правопорушень. Серед таких проблемних безпосередніх об'єктів є безпосередній об'єкт правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України «Порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки».

Загалом вказаний склад кримінального правопорушення у чинній теорії кримінального права не вражає глибиною свого наукового дослідження. Хоча суспільно небезпечне діяння, відповідальність за вчинення якого передбачено ст. 270 КК України, здатне заподіювати неабияку суспільно небезпечну шкоду. Так, заступник директора Департаменту запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС України П. Афансьєв зазначав, що «за останні 5 років (з 01.01.16 р. по 01.11.2020 р.) на територіях та об'єктах, на яких здійснюють територіальні органи ДСНС облік пожеж, зареєстровано понад 424 тис. пожеж, внаслідок яких загинуло 8829 осіб, з них 267 дітей, а 7058 громадян отримали травми» [2]. В інших роботах, датованих тим саме часовим проміжком, або виданими дещо пізніше – вказуються приблизно подібні дані.

Окремі автори зазначають, що основним безпосереднім об'єктом складу кримінального правопорушення, передбаченого статтею 270 КК України, є пожежна безпека, тобто частина громадської безпеки [15]. Саме такий погляд на безпосередній об'єкт цього правопорушення простежується у значній кількості наукових досліджень та роботах, які містять науково-практичні коментарі відносно вказаного складу кримінального правопорушення.

Ця позиція, безумовно, є цікавою і абсолютно зрозумілою та такою, що корелюється із розумінням родового об'єкту відносно розміщення досліджуваного складу правопорушення у відповідному розділі чинного КК України. Але проблематику пожежної безпеки окремі автори визначають більш комплексно і часто – під іншим кутом зору. І при цьому цей погляд залежить від дещо іншого розуміння родового об'єкту складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України. Існує і є достатньо поширеною точка зору про те, що пожежна безпека

є елементом національної безпеки [6, с. 190-194; 14, с. 4-5]. Існує і взагалі відокремлена позиція, згідно з якою пожежну безпеку розглядати у складі державної, техногенної, екологічної чи якоїсь іншої безпеки є недоцільним [16, с.120].

При дослідженні безпосереднього об'єкту кримінального правопорушення необхідно виходити із розуміння родового об'єкту, яке є сформованим виходячи із позиції законодавця. Тому, в цьому випадку треба вважати, що в досліджуваному складі кримінального правопорушення родовим об'єктом виступає саме сфера громадської безпеки, а вже безпосереднім – сфера належного забезпечення пожежної та техногенної безпеки.

Щодо розуміння громадської безпеки як родового об'єкту у сучасній правовій літературі також єдиної точки зору не склалося.

Окремі автори зазначають, що «громадська безпека і порядок – це захищеність життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини і громадянина, забезпечення яких є пріоритетним завданням діяльності сил безпеки, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації і захисту національних інтересів від впливу загроз». При чому центральним елементом в системі громадської безпеки вказані науковці вважають «безпеку особи» (humansecuriti), яка включає в себе певну групу компонентів особистої безпеки: економічна, продовольча, медична, безпека особи, безпека співтовариств і політична безпека [8, с. 176]. Інші автори, визначають поняття громадської безпеки через призму її ознак, зазначаючи, що це в широкому розумінні: «суспільні відносини, що забезпечують стан захищеності суспільства та держави; суспільні відносини повинні підтримуватися на нормальному, життєво достатньому рівні, тобто наявна необхідність охорони прав і свобод громадян; положення щодо громадської безпеки, її принципи, цілі, засоби, закріплені у законодавчих актах; діяльність держави, в особі її уповноважених органів направлена не тільки на охорону, а ще на регулювання громадської безпеки; за порушення громадської безпеки встановлюється відповідальність в рамках українського законодавства; громадська безпека включає в себе окрім правових норм традицій і звичаї, які склалися у суспільстві» [19, с. 139-140]. У вузькому ж розумінні громадської безпеки, то вона має свої специфічні риси: «це суспільні відносини адміністративно-правового

характеру; регулюється на рівні законів та переважно підзаконних нормативно-правових актів; за порушення норм, що регулюють сферу забезпечення громадської безпеки настає виключно адміністративно-правова відповідальність; поняття «громадська безпека» у даному випадку більше стосується побутових ситуацій, які переважно виникають у громадських місцях; дане поняття нерозривно пов'язане не тільки з побутовими, а й з екстремальними ситуаціями; громадська безпека у спеціальному розумінні в основному забезпечується роботою органів внутрішніх справ і їх підрозділів» [19, с. 139-140]. І, незважаючи на те, що вказаний автор описує громадську безпеку у її адміністративно-правовому розумінні, багато із наведених ознак відносяться і до кримінально-правового розуміння громадської безпеки.

Але в розрізі кримінально-правового розуміння громадської безпеки слід навести думку Кириченко О.В. про те, що «громадська безпека пов'язана з двома формами діяльності людей – дотриманням загальних правил безпеки і дотриманням спеціальних правил безпеки. Загальними правилами безпеки у кримінальному праві називають не тільки правила поведінки із загально-небезпечними джерелами, а й інші правила, які є обов'язковими для всіх членів суспільства і якими вони мають керуватись у всіх сферах життєдіяльності з метою попередження суспільно небезпечних наслідків. Спеціальні правила безпеки пов'язані з дотриманням правил безпеки виробництва та поведінням із загально-небезпечними предметами. Таким чином, родовим об'єктом злочинів проти громадської безпеки є громадська безпека як значна цінність, тобто стан захищеності життєво-важливих інтересів особистості, суспільства і держави від негативних наслідків явищ соціального, природного або техногенного характеру, а також підтримка достатнього рівня такої захищеності для нормального їх функціонування» [10, с. 189].

У даному випадку чітке урозуміння об'єкту кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України, залежить від правового розуміння поняття «пожежна безпека» і «техногенна безпека». Законодавець, формулюючи диспозицію ст. 270 КК України, використовує поняття пожежної безпеки і техногенної безпеки, але визначення їх у чинному КК України не дає. Тобто диспозиція в цьому випадку є бланкетною. Пожежна і техногенна безпека, якщо користуватися законами формальної логіки, є елементом

загальноживаного поняття «безпека». У теорії кримінального права безпеку розуміють як «певний об'єктивний стан, що ґрунтується на відсутності загрози, який суб'єктивно відчують окремі люди чи їх групи» [13, с. 12].

Загалом у наукових роботах поняття «пожежна безпека» визначається по-різному, однак з дотриманням певних загальних тенденцій. Можна навести декілька прикладів дефініції пожежної безпеки. Так, К. Ю. Гаврилова зазначає, що «пожежна безпека – відсутність неприпустимого ризику виникнення і розвитку пожеж та пов'язаної з ними можливості завдання шкоди живим істотам, матеріальним цінностям і довкіллю» [5].

Існує й більш широке поняття, де пожежна безпека – це сукупність урегульованих нормативно-правовими актами суспільних відносин, спрямованих на створення таких внутрішніх і зовнішніх умов існування будь-якого об'єкта чи суб'єкта, що виключається неприпустимий ризик виникнення та розвитку пожежі, забезпечується запобігання можливості впливу небезпечних факторів пожежі на живих істот, матеріальні цінності та довкілля, а також попередньо впроваджуються заходи, які будуть сприяти гасінню пожеж [1, с. 11].

С.Ф. Денісов та А.О. Коцар вважають, що пожежну безпеку необхідно розуміти як систему соціально-економічних і організаційно-правових заходів, спрямованих на охорону власності, захист життя, здоров'я і майна громадян, народногосподарського комплексу, пам'яток історії і культури, а також навколишнього середовища і природних багатств від пожеж і пов'язаних з ними небезпек [7, с. 158].

Також можна навести позицію, відповідно до якої пожежну безпеку слід розуміти як складну багатофакторну категорію, яка характеризує стан захищеності людини, суспільства, національного багатства та довкілля від пожеж, що, по-перше, відображає здатність протистояти дестабілізуючій дії різноманітних чинників, що створюють реальну загрозу виникнення пожеж, а, по-друге, гарантується механізмом забезпечення пожежної безпеки як об'єктивною потребою запобігання реальної та потенційної загрози пожеж, зниження ймовірності їх виникнення та мінімізації втрат і збитків від реальних пожеж [13, с. 12]. Але для урозуміння змісту, який вкладає законодавець у поняття «пожежна безпека», необхідно використовувати не тільки результати теоретико-правового аналізу означеного поняття, а й те визначення, яке використовує законодавець і в іншому нормативно-правовому акті. Так, у Кодексі

цивільного захисту України зазначається: «пожежна безпека – стан захищеності життя та здоров'я людини, майна, навколишнього природного середовища від пожеж, що характеризується досягненням прийняттого рівня ризику виникнення пожежі» [11].

На ґрунті визначення власне поняття пожежної безпеки можна визначити зміст вимог пожежної безпеки, оскільки у ст. 270 КК України мова йде саме про порушення «вимог пожежної безпеки». Так, можна приєднатися до думки К. Ю. Гаврилової про те, що під встановленими законодавством вимогами пожежної безпеки слід розуміти положення, які встановлюють норми і правила щодо запобігання виникненню пожеж, мінімізація негативних наслідків. За логікою дослідниці ознаки пожежної безпеки містяться як у законах, так і в інших нормативно-правових актах будь-якого рівня. Звідси до нормативних актів з питань пожежної безпеки належать закони, постанови Кабінету Міністрів України, положення, інструкції, правила, стандарти, норми, локальні акти, які видає адміністрація установ, організацій, підприємств, закладів [4, с. 102].

Також слід погодитися й з О. М. Мартином в тому, що теоретичний аналіз різноманітних підходів до розуміння поняття «пожежна безпека» свідчить про важливість і актуальність конкретизації цього поняття з метою подальшого використання в наукових дослідженнях та застосування на практиці. Виокремлення пожежної безпеки як самостійного напрямку безпеки у суспільстві, визнання пожеж як загроз національній безпеці та пожежної безпеки як складника національної безпеки є методологічним підґрунтям подальших наукових розвідок у системі пожежної безпеки та її забезпечення на різних рівнях у соціально-економічній системі [13, с. 12]. Але при аналізі об'єкта складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України, не менш важливим є і у розуміння поняття «техногенна безпека».

Щодо визначення цього поняття у юридичній літературі, то роботи, які б були присвячені аналізу цього явища, майже відсутні. Відправною точкою для розуміння цього поняття виступає дефініція, запропонована Кодексом цивільного захисту України, де визначається, що «техногенна безпека – відсутність ризику виникнення аварій та/або катастроф

на об'єктах, що можуть створити реальну загрозу їх виникнення. Техногенна безпека характеризує стан захисту населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Забезпечення техногенної безпеки є особливою (специфічною) функцією захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій» [11]. Слід зазначити, що запропоноване визначення має певні відмінності від поняття техногенної безпеки, що міститься у проекті Закону України «Про техногенну безпеку» від 06.04.2011 № 8346. На думку авторів законопроекту, техногенна безпека (стан техногенної безпеки) – це ступінь захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави від надзвичайних ситуацій техногенного характеру на техногенно-небезпечних об'єктах, який характеризується відсутністю на таких об'єктах недопустимого ризику виникнення надзвичайної ситуації [17]. Також під техногенною безпекою розуміють сукупність дій по забезпеченню проектування, будівництва і експлуатації складних технічних пристроїв з дотриманням необхідних вимог безаварійної їх роботи і виконання екологічних умов [18].

Отже, слід констатувати, що наявність наведених визначень не може ніяким чином повністю задовольнити вимоги щодо більш чіткого розуміння безпосереднього об'єкта складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України. І якщо щодо розуміння поняття «пожежна безпека» у цьому сенсі були проведені певні дослідження, то поняття «техногенна безпека» є повністю не розкритим у працях учених-правознавців. Тому, вважати, що безпосередній об'єкт досліджуваного складу кримінального правопорушення є абсолютно зрозумілим та теоретично дослідженим, є явно передчасним.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підводячи підсумок, зазначимо, що одним із способів конкретизації безпосереднього об'єкта складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України, може стати подальший більш глибокий теоретико-правовий та прикладний аналіз поняття «пожежна безпека» та розробка власне кримінально-правового поняття «техногенна безпека». Це, уявляється, необхідно здійснювати у комплексному дослідженні монографічного або дисертаційного характеру.

Список літератури.

1. Андрієнко М.В. Особливості визначення поняття «пожежна безпека». *Пожежна безпека: теорія і практика: збірник наукових праць*. 2014. № 16.
2. Афанасьєв П. Порушення вимог пожежної та техногенної безпеки: гастрономія відповідальності. URL: <https://gazeta.vobu.ua/archives/2359?print=print>.

3. **Бандурка І.О.** Об'єкт злочину як кримінально-правова категорія. *Право.ua*. 2015. № 2. С. 71. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b58c5474-c8b8-4838-a73c-ed60069e6c4b/contenthttps://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b58c5474-c8b8-4838-a73c-ed60069e6c4b/content>.
4. **Гаврилова К.Ю.** Кримінальна відповідальність за порушення вимог пожежної безпеки в закладах освіти. *Молодий вчений*. 2018. № 11 (63). URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3428>.
5. **Гаврилова К.Ю.** Кримінальна відповідальність за порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки. URL: <http://surl.li/pcjjj>.
6. **Гулак О.В.** Забезпечення пожежної безпеки лісових масивів на сучасному етапі розвитку нашої держави. *Науковий вісник Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України*. 2013. Випуск 182. Частина 2. С. 190-194.
7. **Денісов С.Ф., Коцар А.О.** Законодавче закріплення визначення поняття пожежної безпеки. *Вчені записки Таврійського нац ун-ту Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2012. Том 25. № 1. С. 157-162.
8. **Євдокіменко С.А.** Сучасний стан виначеності громадської безпеки та її розмежування з правовою категорією публічної безпеки і порядку. *Європейські перспективи*. 2021. № 2. С. 176. URL: https://er.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2021/05/175-_YEvdokymenko.pdf.
9. **Ємельянов В.П., Коростиленко А.В.** Дискусійні питання щодо загального поняття об'єкта злочинів. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2016_1_59.
10. **Кириченко О.В.** Громадська безпека як об'єкт кримінально-правової охорони. *Право і суспільство*. 2012. № 2. С. 185-190. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2012/3_2012/38.pdf.
11. Кодекс цивільного захисту України. Відомості Верховної Ради (ВВР) № 34-35, ст.458. 2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
12. **Коржанський М.Й.** Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: курс лекцій. Київ: Атіка, 2001.
13. **Мартин О.М.** Пожежна безпека як складник національної безпеки: концептуальні підходи до її визначення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Випуск 15. С. 10-13.
14. **Мосов С.П.** Пожежна безпека – складова національної безпеки України. *Пожежна безпека*. 2009. № 7. С. 4-5.
15. Науково-практичний коментар до статті 270 Кримінального кодексу України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KK004787>.
16. **Пасинчук К.М., Щерба Т.О.** Місце і роль державного управління у системі забезпечення пожежної безпеки. *Пожежна безпека: теорія і практика*. 2010. № 6. С. 120.
17. Про техногенну безпеку: проєкт Закону України № 8346 від 06.04.2011 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JF6FU00A?an=141>.
18. Техногенна безпека. URL: <https://szb.com.ua/tekhnohen-na-bezpeka/>.
19. **Чушко К.О.** Поняття громадської безпеки та її зв'язок з категорією громадського порядку в адміністративно-деліктному законодавстві. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 21. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7c3ef511-eb0c-44da-bbf9-917d1a59e4dd/content>.

References:

1. **Andriienko, M.V.** (2014). «Features of the definition of the concept of "fire safety"». *Pozhezhna bezpeka: teoriia i praktyka: zbirnyk naukovykh prats'*. № 16.
2. **Afanas'iev, P.** Porushennia vymoh pozhezhnoi ta tekhnohennoi bezpeky: hastronomiia vidpovidal'nosti. [Violation of fire and man-made safety requirements: the gastronomy of responsibility]. Available at: <https://gazeta.vobu.ua/archives/2359?print=print>.
3. **Bandurka, I.O.** (2015). «The object of the crime as a criminal legal category». *Pravo.ua*. № 2. pp. 71. Available at: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b58c5474-c8b8-4838-a73c-ed60069e6c4b/contenthttps://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b58c5474-c8b8-4838-a73c-ed60069e6c4b/content>.
4. **Havrylova, K.Yu.** (2018). «Criminal liability for violation of fire safety requirements in educational institutions». *Molodyj vchenyj*. № 11 (63). Available at: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3428>.
5. **Havrylova, K.Yu.** Kryminal'na vidpovidal'nist' za porushennia vstanovlenykh zakonodavstvom vymoh pozhezhnoi bezpeky. [Criminal liability for violation of fire safety requirements established by law]. Available at: <http://surl.li/pcjjj>.
6. **Hulak, O.V.** (2013). «Ensuring fire safety of forest areas at the current stage of development of our country». *Naukovyj visnyk Nats. un-tu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy*. Issue 182. Part 2. pp. 190-194.
7. **Denisov, S.F., Kotsar, A.O.** (2012). «Legislative consolidation of the definition of the concept of fire safety». *Vcheni zapysky Tavrijs'koho nats un-tu Vernadskoho. Serii: Yurydychni nauky*. Vol. 25. № 1. pp. 157-162.

8. *Yevdokimenko, S.A.* (2021). «The current state of public safety assessment and its distinction from the legal category of public safety and order». *Yevropejs'ki perspektyvy*. № 2. pp. 176. Available at: https://ep.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2021/05/175-_YEvdokymenko.pdf.
9. *Yemel'ianov, V.P., Korostylenko, A.V.* (2016). «Discussion questions regarding the general concept of the object of criminal acts». *Chasopys Kyivs'koho universytetu prava*. № 1. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2016_1_59.
10. *Kyrychenko, O.V.* (2012). «Public safety as an object of criminal law protection». *Pravo i suspil'stvo*. № 2. pp. 185-190. Available at: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2012/3_2012/38.pdf.
11. Кодекс цивільного захисту України. Відомості Верховної Ради (ВВР). (2013). [Civil Protection Code of Ukraine. Information of the Verkhovna Rada (VVR)]. № 34-35. st.458. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
12. *Korzhan'skyj, M.J.* (2001). *Kryminal'ne pravo i zakonodavstvo Ukrainy*. [Criminal law and legislation of Ukraine]. Atika. Kyiv. Ukraine.
13. *Martyn, O.M.* (2017). «Fire safety as a component of national security: conceptual approaches to its definition». *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*. Issue 15. pp. 10-13.
14. *Mosov, S.P.* (2009). «Fire safety is a component of Ukraine's national security». *Pozhezhna bezpeka*. № 7. pp. 4-5.
15. *Naukovo-praktychnyj komentar do stat' 270 Kryminal'noho kodeksu Ukrainy*. [Scientific and practical commentary on Article 270 of the Criminal Code of Ukraine]. Available at: <https://ips.ligazakon.net/document/KK004787>.
16. *Pasynchuk, K.M., Scherba, T.O.* (2010). «The place and role of state administration in the system of ensuring fire safety». *Pozhezhna bezpeka: teoriia i praktyka*. № 6. pp. 120.
17. *Pro tekhnohennu bezpeku: proiekt Zakonu Ukrainy*. (2011). [On man-made safety: draft Law of Ukraine]. № 8346 dated April 6, 2011. Available at: <https://ips.ligazakon.net/document/JF6FU00A?an=141>.
18. *Tekhnohenna bezpeka*. [Man-made safety]. Available at: <https://szb.com.ua/tekhnohenna-bezpeka/>.
19. *Chyshko, K.O.* (2015). «The concept of public safety and its connection with the category of public order in administrative-delict legislation». *Zhurnal skhidnoevropejs'koho prava*. № 21. Available at: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7c3ef511-eb0c-44da-bbf9-917d1a59e4dd/content>.

Abstract

Yashchenko A. Regarding the definition of the object of the criminal offense provided for in Art. 270 of the Criminal Code of Ukraine.

The purpose of the proposed article is to provide a criminal law analysis of the object of a criminal offense under Article 270 of the Criminal Code of Ukraine: "Violation of the fire or industrial safety requirements established by law." The article determines that despite many scientific works devoted to the scientific analysis of the criminal law understanding of the object of a criminal offense, a relatively large number of issues have not yet received sufficient attention from scholars. This fully applies to the scientific and theoretical definition of public relations in public security as the generic object of a criminal offense. In addition, the author states that the direct object of a criminal offense under Article 270 of the Criminal Code of Ukraine, "Violation of the fire or industrial safety requirements established by law," has been generally left without proper scientific analysis by modern legal scholars. The article analyzes the modern scientific works that analyze public safety as an object of a criminal offense. The author presents the central scientific positions on understanding the concept of "fire safety" as an element of the content of the concept of public safety. A certain typicality of existing scientific approaches to understanding this concept is determined. At the same time, it is stated that when conducting scientific research, one should first rely on the legal concept of fire safety given by the rulemaking in the Civil Protection Code of Ukraine. The concept of "technogenic safety" is not considered at all in the scientific works of modern legal scholars. There are no definitions of any content or content. To define this concept, it is also necessary to use the provisions of the Civil Protection Code. However, at the same time, the legal features of this concept currently need the necessary scientific study. The author notes the need for further scientific research to determine and specify the object of the criminal offense under Article 270 of the Criminal Code of Ukraine: "Violation of the fire or industrial safety requirements established by law".

Keywords: elements of a criminal offense, criminal liability, public safety, object of a criminal offense, fire safety, technogenic safety.

Стаття надійшла до редакції 15.11.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Яценко А.М. Щодо визначення об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2023. № 4. С. 107-113.

Yashchenko A. Regarding the definition of the object of the criminal offense provided for in Art. 270 of the Criminal Code of Ukraine. *Actual problems of innovative economy and law*. 2023. No. 4, 107. 10-113.

